

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การบูรณาการการสอน การวิจัยและการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาวิชาการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏ เชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อสืบค้น รวบรวม อนุรักษ์และเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญา ไทย แล้วนำมาสร้างเป็นหนังสือสำหรับเด็กชุดภูมิปัญญาไทยภาคเหนือ รวมทั้งต้องการจะศึกษา วิธีการบูรณาการวิชาการสร้างหนังสือสำหรับเด็กเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้นักศึกษาโปรแกรม วิชาภาษาไทย หมู่เรียน ท.42.ศ4.01 ของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2544 จำนวน 29 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบการสอนวิชาการสร้างหนังสือ สำหรับเด็ก เวทีชาวบ้าน การประชุมสัมมนา แบบบันทึกข้อมูล สื่อประกอบการสอน แบบประเมินหนังสือสำหรับเด็ก และแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการสร้าง หนังสือสำหรับเด็ก

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยเริ่มจากการดำเนินการสอนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ตามลำดับการสอนในแนวการสอนวิชาการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง แต่ละคนสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยด้วยการเดินทางกลับภูมิลำเนาของตนเพื่อจัดทำเวที ชาวบ้าน กลุ่มตัวอย่างนำองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาเรื่องที่ได้กลับเข้าสู่ห้องเรียน เพื่อจัดทำ “หนังสือสำหรับเด็กชุดภูมิปัญญาไทยภาคเหนือ” แล้วนำหนังสือที่สร้างไปให้เด็กระดับ ประถมศึกษาอ่านเพื่อประเมินความเหมาะสมของหนังสือในด้านต่างๆ จากนั้นจึงนำหนังสือนั้น เสนอในเวทีสัมมนาวิพากษ์หนังสือสำหรับเด็ก เสร็จจากเวทีวิพากษ์เจ้าของผลงานแต่ละคนนำข้อ เสนอแนะจากกิจกรรมประเมินของเด็กและข้อวิพากษ์จากเวทีสัมมนาปรับปรุงให้หนังสือสำหรับเด็ก ที่สร้างขึ้นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำไปให้เด็กระดับชั้น ป.3 - ป.4 อ่านเพื่อประเมิน คุณภาพอีกครั้งหนึ่ง และท้ายสุดของการเก็บรวบรวมข้อมูลจะจบลงด้วยกลุ่มตัวอย่าง สอบปลายภาคเรียนด้วยแบบทดสอบ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา “การสร้างหนังสือ สำหรับเด็ก”

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ยังผลให้ได้ผลลัพธ์ตามจุดประสงค์ของการวิจัย คือ

1. ได้องค์ความรู้ด้านวิธีการสืบค้น รวบรวม อนุรักษ์ และเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับ ภูมิปัญญาไทย ด้วยการจัดทำเวทียาวบ้านเรื่องภูมิปัญญาที่กำหนดขึ้น แล้วนำองค์ความรู้ที่ได้ไป สร้างเป็นหนังสือสำหรับเด็กเพื่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาเรื่องนั้นไว้ จากนั้นจึงจัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่ ให้เยาวชนได้อ่านและสืบสานต่อไป

2. ได้องค์ความรู้ด้านวิธีการบูรณาการการสร้างหนังสือสำหรับเด็กเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมี ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิธีการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก

ขั้นที่ 2 จัดทำเวทียาวบ้านเพื่อสร้างองค์ความรู้บ้านภูมิปัญญาไทย

ขั้นที่ 3 ลงมือเขียนหนังสือสำหรับเด็ก ดังนี้

3.1 กำหนดแนวคิดของเรื่อง

3.2 วางโครงเรื่อง

3.3 ลงมือเขียนโครงเรื่องมาเขียนขยายให้เป็นเรื่องเต็ม

3.4 นำเรื่องที่แต่งลงบรรณแล้วมาตัดเป็นตอน เพื่อกำหนดภาพประกอบ

แต่ละตอน

3.5 จัดทำหนังสือสำหรับเด็กฉบับร่าง

3.6 ขั้ทำต้นฉบับหนังสือสำหรับเด็กด้วยการวาดภาพประกอบเนื้อเรื่อง

แต่ละตอน แล้วเข้าเล่มลงบรรณ

ขั้นที่ 4 ขั้หนังสือต้นฉบับที่ได้ไปทดลองใช้ โดยให้เด็กระดับประถมศึกษาอ่านเพื่อ ประเมินความเหมาะสมด้านต่างๆ

ขั้นที่ 5 จัดเวทีสัมมนาเพื่อวิพากษ์หนังสือสำหรับเด็กที่สร้างด้วยนักเขียนหนังสือ สำหรับเด็ก นักวิชาการ ปราชญ์ชาวบ้าน ตัวแทนเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น นักวาดภาพ และ ผู้สนใจทั่วไป

ขั้นที่ 6 ขั้ปรับปรุงแก้ไขหนังสือสำหรับเด็กตามคำแนะนำจากเวทีวิพากษ์และจาก การประเมินของเด็ก

ขั้นที่ 7 จัดทำหนังสือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปให้เด็กอ่านเพื่อประเมินอีกครั้ง

ขั้นที่ 8 ขั้จัดพิมพ์เผยแพร่

3. ได้วิธีบูรณาการการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการบำรูงคลิปวัฒนธรรมเข้า ในกิจกรรมเดียวกัน

การวิจัยครั้งนี้ได้บูรณาการภารกิจของสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ในฐานะ “สถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น” ได้อย่างแท้จริง เพราะขณะที่ผู้วิจัยดำเนินการสอนวิชาการสร้างหนังสือสำหรับเด็กตลอด 1 ภาคเรียนนั้น ได้พานักศึกษาออกศึกษาค้นคว้าทั้งองค์ความรู้ด้านการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก และความรู้เรื่องภูมิปัญญาไทยในภาคเหนือฝ่ายการ “จัดเวทีชาวบ้าน” ในชุมชนถึง 29 ชุมชน ขณะที่ทำเวทีชาวบ้านนั้นทำให้ชาวบ้านที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญานั้นอย่างสมบูรณ์ อันเป็นการบริการวิชาการไปด้วย และเมื่อหนังสือสำหรับเด็กชุดภูมิปัญญาไทยภาคเหนือเผยแพร่ไป ณ ที่ใดทั้งในประเทศและต่างประเทศก็ถือได้ว่าสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ได้ทำหน้าที่บริการวิชาการแก่สังคมไปด้วย และได้ผลทางอ้อมที่พิเศษสุดก็คือสถาบันได้ทำหน้าที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไปได้ตามหน้าที่เดียว กิจกรรมการวิจัยครั้งนี้จึงนับว่าบูรณาการการสอน การวิจัยและการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ได้อย่างแท้จริงและกว้างขวาง ผลการวิจัยข้อนี้ได้ทำหน้าที่แก้ปัญหาเรื่องอาจารย์ของสถาบันไม่มีเวลาปฏิบัติภารกิจด้านการวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไปได้

4. ได้หนังสือสำหรับเด็กชุดภูมิปัญญาไทยภาคเหนือ

จากการประเมินหนังสือสำหรับเด็ก ชุดภูมิปัญญาไทยภาคเหนือ ของนักศึกษา
กลุ่มตัวอย่างทั้ง 29 เรื่อง ปรากฏว่า หนังสือสำหรับเด็กชุดภูมิปัญญาไทยภาคเหนือที่มีคุณภาพ
ตามลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งมีทั้งหมด 29 เล่ม (เรื่อง) คือ :

4.1 ลูกประอบมหัศจรรย์	ของ นางสาวกรณิการ์ ไชยวงษา
4.2 ลมุนไพรพื้นบ้าน	ของ นางสาวนิตา สุจินดา
4.3 หมอนวดน้อย	ของ นางสาวปัทมา อินทร์อาราม
4.4 คุณยายนวดเท้า	ของ นางชลธิชา แคนโพธิ์
4.5 ตำนานวัดข้าวแทนหลวง	ของ นายนิติกรณ์ จำอินทร์
4.6 ตำนานพระนางสามผิว	ของ นางสาวพัชรินทร์ บัวขาว
4.7 ตำนานเมืองฝางใหม่	ของ นางสาวศิรินภาพร ปัญญาฟู
4.8 ภูมิเที่ยวเวียงกุมกาม	ของ นางสาวรุ่งรัตน์ บุญลา
4.9 แหวนโลหะน้อย	ของ นางสาวจิรวาส ไสลงวงษ์
4.10 ม้าวิเศษ	ของ นางสาวดารารัตน์ ปันศรี
4.11 กัวยน้อย	ของ นางสาวนงลักษณ์ เครือคำ
4.12 อาชีพของพ่อฉัน	ของ นางสาวนุชจรี บุญมาก

4.13 ตะกร้าแสนสวย	ของ นางสาวบุษกร	บุญเรือง
4.14 ช่วยฉันด้วย	ของ นางสาววิมลวรรณ	อินสุวรรณ
4.15 พรหมสารพัดประโยชน์	ของ นางสาวสวลี	กังวานไกล
4.16 เจ้าไหมน้อย	ของ นายมงคล	มหาชัย
4.17 สาวน้อยร้ายรำ	ของ นางสาวรุ่งลาวัลย์	กันแดง
4.18 น่องตุ้ยเข้าครัว	ของ นางสาวแคทรียา	อรุณ
4.19 ขนมหินน้ำเงี้ยวของคุณยาย	ของ นางสาวจุรีย์	สุนทร
4.20 ที่บ้านคุณยาย	ของ นางสาวรัชนีภรณ์	บุญเรือง
4.21 มะขามน้อยแปลงร่าง	ของ นางสาวนิศยา	ปัญญา
4.22 ข้าวหนูกาหนุ้อ้อย	ของ นางสาวพิศุทธิ์	จันทร์
4.23 ปามไข่ผึ้งของคุณยาย	ของ นางสาวพัชราภรณ์	ปัญญา
4.24 ผมคือนายทองม้วน	ของ นางสาวลำพู	ฐานเหล็ก
4.25 สตอเบอร์รี่ที่รัก	ของ นางพิมพ์เม	อภิรมยานนท์
4.26 แหนมของคุณยาย	ของ นางสาวสุนิสา	พรประทุม
4.27 กาละแมที่รัก	ของ นางสาวสุวิน	วงษ์กลม
4.28 ข้าวกล้องจอมพริก	ของ นางสาวอารีย์	ชุดแบบ
4.29 ถัณฑ์ข้าวแดง	ของ นายสุรินทร์	คำปินตา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลงานวิจัยไปใช้ มีดังนี้

1.1 สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ควรได้นำรูปแบบของการวิจัยแบบบูรณาการ การสอน การวิจัยและการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นนี้ออกเผยแพร่ให้สาธารณชนทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เพื่อให้มวลชนได้เรียนรู้และทดลองนำวิธีการวิจัยในรูปแบบนี้ไปใช้ในการบูรณาการภารกิจของตนต่อไป

1.2 สถาบันและผู้วิจัยควรร่วมกันจัดเสนอผลงานวิจัยทั้งในรูปแบบของการแถลงข่าว จัดนิทรรศการ และการจัดประชุมสัมมนาให้สังคมได้เรียนรู้

1.3 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ผู้สนับสนุนทุนในการทำวิจัยเรื่องนี้ ควรนำ “หนังสือสำหรับเด็กชุดภูมิปัญญาไทยภาคเหนือ” ทั้งหมดนี้เสนอให้สำนักพิมพ์ได้จัดพิมพ์ ออกเผยแพร่ให้เยาวชนและผู้อ่านทั่วไปได้ศึกษา เรียนรู้เกี่ยวกับสาระของภูมิปัญญาไทย พร้อมกับพิจารณาให้รางวัลแก่เจ้าของผลงานดีเด่นด้วย

1.4 โปรแกรมวิชาภาษาไทย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ควรได้สนับสนุนให้นักศึกษาที่เรียนวิชา “การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก” ได้สร้างหนังสือสำหรับเด็กชุดภูมิปัญญาไทยภาคเหนือในรุ่นต่อไปด้วย เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นภาคเหนือที่ไม่ได้รับการเผยแพร่ยังมีอีกมาก

1.5 สถาบันราชภัฏเชียงใหม่โดยผู้วิจัยควรจัดอบรมวิธีการสร้างหนังสือสำหรับเด็กจากภูมิปัญญาไทยให้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชนได้สืบสานเจตนารมณ์เรื่องนี้ต่อไป

1.6 สถาบันการศึกษาควรร่วมกับสำนักพิมพ์จัดประกวด “หนังสือสำหรับเด็กชุดภูมิปัญญาไทย” ขึ้น เพื่อให้กำลังใจแก่นักเขียนหนังสือสำหรับเด็กทั้งที่เป็นมืออาชีพ และนักเขียนมือใหม่ พร้อมทั้งนำผลงานที่ได้รับรางวัลมาจัดพิมพ์เผยแพร่

1.7 สถาบันการศึกษาควรจัดงานวัน “นักเขียนหนังสือภูมิปัญญาไทย” ขึ้น ในสถาบันการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษา นักเขียนหนังสือสำหรับเด็ก ครู อาจารย์ และผู้สนใจทั่วไปได้ร่วมเสวนาพัฒนาองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาไทยแต่ละเรื่องให้เกิดความสมบูรณ์ ทันสมัย สามารถออกสู่สากลได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อ

2.1 ทำวิจัยเชิงสำรวจเพื่อค้นหาภูมิปัญญาไทยภาคเหนือไว้ทั้งหมด เพื่อใช้เป็นข้อมูลทฤษฎีสำหรับใช้ประโยชน์ในการสร้างหนังสือและอื่นๆต่อไป

2.2 ทำวิจัยในรูปแบบเชิงลึกกับงานวิจัยเรื่องนี้ แต่ทำเกี่ยวกับภูมิปัญญาเป็นด้านๆ อาทิ หนังสือสำหรับเด็กชุดอาหารพื้นบ้าน ชุดสมุนไพรพื้นบ้าน ชุดนิทานพื้นบ้าน ชุดคติความเชื่อและคำสอน เป็นต้น

งานวิจัยชุดโครงการบูรณาการการสอน การวิจัยและการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาวิชากรสร้างหนังสือสำหรับเด็ก สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ได้สำเร็จลุล่วงลงอย่างน่าภูมิใจยิ่ง ด้วยภาคีทุกฝ่ายได้ร่วมกันสานฝันให้เป็นจริง ได้นำภารกิจด้านการสอน การวิจัย การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเข้ามาอยู่ในกิจกรรมเดียวกันอย่างกลมกลืน ได้ใช้เวทีชาวบ้านเป็นเครื่องมือในการหลอมรวมองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาไทยได้สำเร็จ ได้สร้างความภูมิใจในภูมิปัญญาที่ทรงค่ายิ่งแก่ชุมชน ได้สร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นให้แก่เยาวชนของชาติ และที่สำคัญงานวิจัยนี้ได้ตอบสนองนโยบายชาติในด้านการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่ระบบการศึกษาของชาติ อันเป็นพลังที่จักฟื้นฟูภูมิรัฐภูมิธรรมให้ประจักษ์เพื่อความสมานฉันท์ของคนในชาติ นับเป็นการจุดประกายการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนอย่างสานตีสุขของสังคมไทย